MUSTAFA KEMAL UNIVERSITY
JOURNAL OF SOCIAL SCIENCES INSTITUTE

MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ DERGİSİ

YIL/YEAR	CİLT/VOLUME	SAYI/ISSUE
2016	13	33

ISSN: 1304-429-X

MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ DERGİSİ

Mustafa Kemal University
Journal of Social Sciences Institute

Yıl/Year: 2016 ♦ Cilt/Volume: 13 ♦ Sayı/Issue: 33 ♦ ISSN: 1304-429-X

Hatay

MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ DERGİSİ

Mustafa Kemal University
Journal of Social Sciences Institute

Yıl/Year: 2016 ♦ Cilt/Volume: 13 ♦ Sayı/Issue: 33 ♦ ISSN: 1304-429-X

Sahibi / Owner:
(Mustafa Kemal Üniversitesi Adına)
(On Behalf of Mustafa Kemal University)
Prof. Dr. Hasan KAYA
Rektör / Rector

Yazı İşleri Müdürü / Editor in Chief:
Prof. Dr. Ali ACARAVCI

Editörler / Editors:
Prof. Dr. Ali ACARAVCI
Yrd. Doç. Dr. Mustafa Onur KAN

Alan Editörleri / Section Editors:
Prof. Dr. Ali ACARAVCI – Yrd. Doç. Dr. Mustafa Onur KAN
Yrd. Doç. Dr. Esra Nur TİRYAKİ – Yrd. Doç. Dr. Sacit UĞUZ
Yrd. Doç. Dr. Metin REYHANOĞLU – Yrd. Doç. Dr. Sezai DEMİR

Yazı ve Redaksiyon Kurulu / Proofreading Board:
Arş. Gör. Mustafa KÖROĞLU – Arş. Gör. Sinan ERDOĞAN

Kapak Tasarımı / Cover Design:
Arş. Gör. Kaan KAYA

Dergi Yazışma Adresi / Correspondence Adress:
Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü
Tayfur Sökmen Kampusü Antakya/ HATAY Tel: 0326 2455812
Faks: 0326 245 58 11 e-posta: mkusbed@gmail.com

Baskı-Hazırlık:
Mustafa Kemal Üniversitesi

Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi yılda dört kez yayımlanan hakemli, bilimsel bir dergidir. Yayımlanan yazıların her türlü hukuki ve bilimsel sorumluluğu yazarlarına aittir.

Derginin her hakkı saklıdır. Dergide yayımlanan yazılar kaynak gösterilmeksizin kullanılamaz.

Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi; ULAKBİM Sosyal ve Beşeri Bilimler Veri Tabanı, ESJI (Eurasian Scientific Journal Index), OAJI (Open Academic Journals Index), Scientific Indexing Services, DAIJ (Directory of Abstract Indexing for Journals), DRJI (Directory of Research Journals Indexing), ASOS Index ve Türk Eğitim İndeksi tarafından dizinlenmektedir.

DANIŞMA KURULU / ADVISORY BOARD

Hasan KAYA	Mustafa Kemal Üniversitesi
Hayati AKYOL	Gazi Üniversitesi
Birol AKGÜN	Konya Üniversitesi
Adalet BAYRAMOĞLU ALADA	İstanbul Üniversitesi
Yavuz ATAR	Selçuk Üniversitesi
Hamza ATEŞ	İstanbul Medeniyet Üniversitesi
Ahmet Hamdi AYDIN	Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
Serkan Yılmaz KANDIR	Çukurova Üniversitesi
İsmail BAKAN	Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
Hülya BAYKAL	Marmara Üniversitesi
İbrahim BİLGİN	Mustafa Kemal Üniversitesi
Ali Selçuk BİRİCİK	Marmara Üniversitesi
İsmail TUNCER	Mersin Üniversitesi
Recep BOZLAĞAN	Marmara Üniversitesi
Sevim BUDAK	İstanbul Üniversitesi
Akif ÇUKURÇAYIR	Selçuk Üniversitesi
Musa EKEN	Sakarya Üniversitesi
Seyfettin ERDOĞAN	İstanbul Medeniye Üniversitesi
Veysel EREN	Mustafa Kemal Üniversitesi
Bilal ERYILMAZ	İstanbul Medeniyet Üniversitesi
Seyfettin ARTAN	Karadeniz Teknik Üniversitesi
İlhan GENÇ	Dokuz Eylül Üniversitesi
Firdevs GÜNEŞ	Ankara Üniversitesi
Ahmet KARADAĞ	İnönü Üniversitesi
Emin KARİP	Gazi Üniversitesi
Ahmet KARADAĞ	İnönü Üniversitesi
Ahmet KIRKKILIÇ	Atatürk Üniversitesi
İlhan ÖZTÜRK	Çağ Üniversitesi
Turan ÖNDEŞ	Atatürk Üniversitesi
Murat ÖZBAY	Gazi Üniversitesi
Hüseyin ÖZGÜR	Pamukkale Üniversitesi
Mukim SAĞIR	Erzincan Üniversitesi
Sadettin TOMBUL	Fırat Üniversitesi
Cengiz TORAMAN	Gaziantep Üniversitesi
Fatih TÖREMEN	Zirve Üniversitesi
Mustafa UÇAR	Dicle Üniversitesi
Ali UZUN	Ondokuz Mayıs Üniversitesi
İbrahim YILDIRIM	Dicle Üniversitesi
Abdullah YILMAZ	Kütahya Üniversitesi
Fatih YÜKSEL	Gaziosmanpaşa Üniversitesi
Mehmet ZELKA	Üsküdar Üniversitesi

33. SAYININ HAKEMLERİ (İsim sıralı liste)

Ahmet ÖZDAL	Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi
Ali ERSOY	Anadolu Üniversitesi
Ataman KARAÇÖP	Kafkas Üniversitesi
Aybala ÇAYIR	Aksaray Üniversitesi
Aydın EFE	Çankırı Karatekin Üniversitesi
Banu ÇULHA ÖZBAŞ	Dokuz Eylül Üniversitesi
Başak Ümit BOZKURT	Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Bayram Arif KÖSE	Artvin Çoruh Üniversitesi
Bayram ÖZER	Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Betül BALIKÇIOĞLU	Mustafa Kemal Üniversitesi
Bilginer ONAN	Mustafa Kemal Üniversitesi
Bülent DURU	Ankara Üniversitesi
Bülent YAVUZ	Gazi Üniversitesi
Cemal TOSUN	Bartın Üniversitesi
Cengiz ÖZMEN	Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
Cengiz TÜYSÜZ	Uşak Üniversitesi
Eda YAŞA ÖZELTÜRKAY	Çağ Üniversitesi
Eyyup COŞKUN	Mustafa Kemal Üniversitesi
Hatice COŞKUN	Yüzüncü Yıl Üniversitesi
Hilmi DEMİRAL	Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
Mehmet Fatih KAYA	Siirt Üniversitesi
Mehmet MUTLU	Niğde Üniversitesi
Murat BAŞAR	Uşak Üniversitesi
Murat KEÇİŞ	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Mustafa Onur KAN	Mustafa Kemal Üniversitesi
Naim ÜRKMEZ	Erzurum Teknik Üniversitesi
Nizam ÖNEN	Mustafa Kemal Üniversitesi
Nurgül YILDIRIM	Mustafa Kemal Üniversitesi
Ömer ANAYURT	Gazi Üniversitesi
Özgür ÖZCAN	Hacettepe Üniversitesi
Özlem ÇAKIR	Ankara Üniversitesi
Ramazan YILMAZ	Bartın Üniversitesi
Recep KAHRAMANOĞLU	Gaziantep Üniversitesi
Seyfettin ARSLAN	Dicle Üniversitesi
Sinan YALÇIN	Millî Eğitim Bakanlığı
Suna BAŞAK	Gazi Üniversitesi
Ümmühan BİLGİN TOPÇU	Başkent Üniversitesi
Veyis Naci TANIŞ	Çukurova Üniversitesi
Yakup BULUT	Mustafa Kemal Üniversitesi
Yasemin KOÇ	Mustafa Kemal Üniversitesi
Yunus KARAKUYU	Uşak Üniversitesi
Zeynep TÜRK	Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi

Dergimizde yayınlanan çalışmaların yabancı okurlar tarafından takibini kolaylaştırmak, dergimize ve yayınlarımıza yönelik ilgiyi ve atıf sayısını arttırmak amacıyla, 2017 yılından itibaren yayınlanacak çalışmalara İngilizce uzun özet (extended abstract) istenecektir. Türkçe yazılmış makalelerin Kaynakça bölümünden sonra İngilizce Extended Abstract eklenecektir. (İngilizce yazılmış makalelere Türkçe uzun özet eklenmeyecektir). Uzun özet, 750-1000 kelime arasında olacaktır. Derginin esas metin için geçerli olan biçimsel yazım özellikleri uzun özet için de geçerlidir. Extended Abstract, “Introduction”, “Method” ve “Result and Discussion” alt başlıklarını içerecektir.

Dergi otomasyonuna yeni yüklenecek çalışmalarda, İngilizce uzun özet (extended abstract) koşulu aranacak olup, bu koşula uymayan çalışmalar değerlendirmeye alınmayacaktır. Dergi otomasyonuna daha önceden yüklenmiş ve değerlendirme sürecinde olan çalışmalar için yayınlanabilir kararından sonra, yazarlardan çalışmalarına İngilizce uzun özet (extended abstract) eklenmesi istenecektir.

Dergimize gösterdiğiniz ilgiden dolayı teşekkür eder, iyi çalışmalar dileriz.

Hakkında

Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi

ISSN 1304-429X | **Periyot** Yılda 2 Sayı | **Başlangıç:** 2004 | **Yayıncı** Mustafa Kemal Üniversitesi | http://dergipark.gov.tr/mkusbed

205.183

532.594

Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi yılda 2 defa (Nisan ve Ekim) yayımlanan hakemli, bilimsel bir dergidir. Dergimizde sosyal bilimlerin her alanında, uygulamalı çalışmalara, analiz ve değerlendirmelere, nitel araştırmalara yer verilir. Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi'nin temel amacı; sosyal bilimler alanında çalışma yapan bilim insanlarının bilgi, deneyim, değerlendirme, görüş ve önerilerini paylaştıkları bilimsel bir platform oluşturmak, sosyal bilimler alanındaki çalışmalara ulusal ve uluslararası düzeyde katkıda bulunmaktır. Gönderilen yazılar için en fazla sayfa sayısı 20'dir. Dergimize gönderilen yazıların benzerlik oranı, Turnitin İntihal Engelleme Programı kullanılarak kontrol edilmektedir.

Dergimize yazınızı yükleyebilmeniz için Hesabım \

Devamını Okumak İçin Tıklayın

RSS

Türkçe

Dergide ara

Giriş

Makale Gönder

Amaç ve Kapsam

Yazım Kuralları

Arşiv

Son Sayı

Sayılar

- 2018
  - Cilt: 15 Sayı: 42
  - Cilt: 15 Sayı: 41
- 2017
  - Cilt: 14 Sayı: 40
  - Cilt: 14 Sayı: 39
  - Cilt: 14 Sayı: 38
- 2016
  - Cilt: 13 Sayı: 35
  - Cilt: 13 Sayı: 34
  - Cilt: 13 Sayı: 33
- 2015
  - Cilt: 12 Sayı: 32
  - Cilt: 12 Sayı: 31
  - Cilt: 12 Sayı: 30
  - Cilt: 12 Sayı: 29
- 2014
  - Cilt: 11 Sayı: 28
  - Cilt: 11 Sayı: 27
  - Cilt: 11 Sayı: 26
  - Cilt: 11 Sayı: 25

Arşiv

LOCKSS

Cilt 15 - Sayı 42 - Eki 2018

1. Büyüme Odaklı Bir Vergi Sisteminin Türkiye'de Uygulanabilirliği Üzerine Değerlendirmeler
   Sayfalar 0 - 0
   Gökben Güney, İhsan Erdem Sofracı
2. THE ART OF MOSAIC IN HATAY
   Sayfalar 0 - 0
   Ayşegül Karakelle, Feryal Söylemezoğlu
3. CENGİZ DAĞCI'NIN "BADEM DALINA ASILI BEBEKLER" ADLI ROMANINDA GEÇEN SEMBOLİK GÖRÜNTÜLER ÜZERİNE BİR ÇÖZÜMLEME
   Sayfalar 0 - 0
   SEMA ÖZHER KOÇ
4. GELİR DAĞILIMININ MAKROEKONOMİK BELİRLEYİCİLERİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ
   Sayfalar 0 - 0
   Cemil Serhat AKIN, Cengiz AYTUN
5. STOKASTİK SINIR ANALİZİ İLE HAVALİMANLARININ ETKİNLİKLERİNİN ÖLÇÜLMESİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ
   Sayfalar 0 - 0
   Engin Yalçın
6. İLKÖĞRETİM DERS KİTABI DEĞERLENDİRME ANKETİNİN ORTAÖĞRETİME UYARLANMASI
   Sayfalar 0 - 0
   Abdullah Faruk Kılıç, Nuri Doğan, Hülya Kelecioğlu

Editör Kurulu

İletişim

Hakkında

Dizinler ve Platformlar

ASOS Index

OAJI

Scientific Indexing Services

Eurasian Scientific Journal Index

TR Dizin

Index Copernicus

DRJI

Google Scholar

İÇİNDEKİLER

Türkçe Öğrenen Yabancı Öğrencilerin Yazılı Taslak Metinlerine Yönelik Geribildirim Almaya İlişkin Beklentileri.....1
Foreign Students' Expectations in Relation to Receıve Feedback Towards Their Written Draft Texts in Turkish Learning Process
Hakan ÜLPER, Gökhan ÇETİNKAYA

Türkçe Öğretmeni Adaylarının Yazma Becerisine Yönelik Metaforik Algıları 18
Turkish Teacher Candidates' Metaphorical Perceptions Related to Writing Skills
Esra Nur TİRYAKİ, Aygül DEMİR

Eşdizimlerin Saptanmasına ve Betimlenmesine Yönelik Kuram ve Yaklaşımlar ...28
Theories and Approaches to Identify and Determine Collocations
Neticeyi Tayyibe EKEN

Türkiye'deki Edebiyat Eğitimi Üzerine Bir Değerlendirme…..48
An Evaluation About Education of Literature in Turkey
Sezgin DEMİR

Fen Eğitimi Öğrencilerinin Maddenin Tanecikli Yapısıyla İlgili Anlamalarının Belirlenmesi.....69
Determining Understandings Related to the Particulate Nature of Matter of Students at Science Education
Oylum ÇAVDAR, Seda OKUMUŞ, Kemal DOYMUŞ

Öğrencilerin Alan Bağımlı/Bağımsız Bilişsel Stillerinin ve Bilimsel Düşünme Yeteneklerinin Maddenin Doğası Kavramlarını Anlamalarına ve Fen Dersine Yönelik Tutumlarına Etkisi... 94
The Effects of the Students' Cognitive Styles of Field Dependent/Independent and Scientific Thinking Skills to the Students' Understanding of the Nature of Matter Concepts and Attitudes Toward Science
Murat ÖZARSLAN, İbrahim BİLGİN

Fizik Öz-Yeterlilik Ölçeği'nin Geçerliliği ve Güvenirliliği…..111
Examination of the Validity and the Reliability of Physics Self-Efficacy Scale
Muhammet Mustafa ALPASLAN, Hakan IŞIK

Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Bilimsel Süreç Beceri Düzeylerinin Belirlenmesi ve Akademik Başarıyla İlişki Düzeyinin İncelenmesi.....123
Determination of Pre-Service Science Teachers' Science Process Skills and Investigating of Relationship with General Academic Achievement
İdris AKTAŞ, Erhan CEYLAN

Öğretmenlerin Bireysel ve Örgütsel Değerleri ile İzlenim Yönetimi Taktikleri Seçimi Arasındaki İlişki Düzeyi.....137
The Level of Relationship Between the Teachers' Individual and Organizational Values and Selection of Impression Management Tactics
Mehmet KARAKUŞ, Sedat ALEV

Tarih Öğretmeni Adaylarının Teknolojik Pedagojik Alan Bilgisine Yönelik Özgüvenlerinin Belirlenmesi 153
Determination of Self-Confidence for Technological Pedagogical Content Knowledge of Pre-Service History Teacher
Necati BOZKURT

İlköğretim Öğretmen Adaylarının Kültür Algılarının Kültür Alt Boyutlarına Göre İncelenmesi 168
Researching the Primary Education Candidate Teachers' Cultural Perceptions According to the Cultural Lower Dimensions
İhsan ÜNLÜ, Selçuk ILGAZ, Hakan ÖRTEN

Öğretmen Adaylarının Bilişim Suçlarına Yönelik Deneyimleri ve Bilişim Güvenliği Ders İçeriğine Yönelik Görüşleri.....178
Teacher Candidates' Experiences of Cyber Crime and Their Views for the Information Security Course Content
Ömer Faruk GÖKMEN, Özcan Erkan AKGÜN

Üniversite Öğrencilerinin Kariyer Algıları: Metaforik Bir Analiz Çalışması 194
Career Perceptıons of University Students: A Metaphorical Analysis
Ali KORKUT, İsmail KESKİN

Akademisyenlerin İnceleme/Soruşturma Görev Zorluklarına İlişkin Görüşleri... 212
Opinions Concerning Academicians' Investigation/ Query Assignment Difficulties
Durdağı AKAN

Üniversite Öğrencilerinin Gelecek Kaygısı..... 227
The Future Anxiety of the University Students
Kamile ŞANLI KULA, Turan SARAÇ

The Prime Minister and The President: A Comparative Analysis of the Heads of the Executive in Parliamentary and Presidential Systems in Terms of Their Powers..... 243
Başkan ve Başbakan: Parlamenter Sistemlerde ve Başkanlık Sisteminde Yürütmenin Başlarının Güçleri Bakımından Karşılaştırmalı Analizi
Mehmet KAHRAMAN

Entry Mode to Western Balkans: An Implementation in Albania and Kosovo Markets..... 258
Batı Balkanlara Giriş Şekli: Arnavutluk ve Kosova Pazarlarında Bir Uygulama
Emel KURSUNLUOGLU YARIMOGLU, Erhan GUR

Türkiye'de Belediyelerin Gelir Yapısı: Sorunlar ve Çözüm Önerileri 276
Revenue Structure of Municipalities in Turkey: Problems and Solution Proposals
Ülkü ARIKBOĞA

Türkiye'de Kadının İnsan Hakları ve Anayasal Yansıması 298
Women's Human Rights and Constitutional Reflections in Turkey
Şafak KAYPAK, Mehmet KAHRAMAN

Üretme-Satın Alma Kararlarında Faaliyete Dayalı Maliyet Sistemi ve Kısıtlar Teorisi: Doğrusal Programlama İle Örnek Uygulama..... 316
Outsourcing Decisions with Activity Based Costing and Theory of Constraints: A Sample Application By Linear Programming
Elif N. DEMİRCİOĞLU, Mert DEMİRCİOĞLU

Mersin Limanında Ticaret (1870-1912).....334
Trade in Mersin Port (1870-1912)
Sacit UĞUZ

14. Yüzyıl Bizans Dönemine Ait Minyatürlü Bir El Yazmasının İkonografi ve Üslup Açısından Değerlendirilmesi (Oxford University, Bodleian Library, MS. Gr. Th. f 1).....364
A Byzantine Illuminated Manuscript of the Work to be Consired Iconography and Stylistic Analysis (Oxford University, Bodleian Library, Ms. Gr. Th. f 1)
Sabah SAHİLLİ

Türkiye Selçuklu Devleti'nde Güçlü Bir Kadın: Gürcü Hatun Tamara 384
In Turkey Seljuk State a Strong Woman: Georgian Lady Tamara
Ömer SUBAŞI

Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi
Mustafa Kemal University Journal of Graduate School of Social Sciences
Yıl/Year: 2016 ♦ Cilt/Volume: 13 ♦ Sayı/Issue: 33, s. 168-177

İLKÖĞRETİM ÖĞRETMEN ADAYLARININ KÜLTÜR ALGILARININ KÜLTÜR ALT BOYUTLARINA GÖRE İNCELENMESİ

İhsan ÜNLÜ
Erzincan Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, iunlu@erzincan.edu.tr
Selçuk ILGAZ
Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi, ilgaz@atauni.edu.tr
Hakan ÖRTEN
Atatürk Üniversitesi, Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi, ortenhakan@hotmail.com

Özet

Bu araştırmada da ilköğretim öğretmen adaylarının kültür algıları bireyselci ve toplulukçu olarak analiz edilmeye çalışılmıştır. Çalışma nicel araştırma yöntemi doğrultusunda betimsel olarak planlanmıştır. Bu araştırmada Wasti (2003) tarafından uyarlaması yapılan Bireyselcilik-Toplulukçuluk Ölçeği (BTÖ) kullanılmıştır. Bireyselcilik ve Toplulukçuluk ölçeği iç tutarlılık katsayısı .82, alt faktörlere ait iç tutarlılık katsayıları ise; yatay toplulukçuluk için .68, yatay bireyselcilik için .72, dikey toplulukçuluk için .64, dikey bireyselcilik için .70 olarak tespit edilmiştir. Bu araştırmanın örneklemini Erzincan Üniversitesi, İlköğretim Bölümünde öğrenim görmekte olan Sosyal Bilgiler, Sınıf, Fen Bilgisi ve Matematik Öğretmenliği'indeki 303 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan öğretmen adayları her sınıf düzeyinden tesadüfî örnekleme yöntemi kullanılarak seçilmiştir. Elde edilen verilerin analizi sonucunda öğretmen adaylarının dikey toplulukçu ve yatay bireyselci puanlarının yüksek olduğu sonucuna varılmıştır. Literatür incelendiğinde Türkiye'nin dikey toplulukçu bir kültüre sahip olduğu görülmektedir. Bu sonuçlara bağlı olarak Türkiye'nin gelenekselci kültür anlayışından bireyselci kültür anlayışına doğru bir değişimin içinde olduğu söylenebilir. Bu tarz değişimlerin ise genel olarak kültürün karmaşıklaştığı ülkelerde görüldüğü belirtilebilir. Buna göre, kültürün karmaşıklık düzeyi arttıkça bireyselci eğilimin de arttığı söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: *Kültür, Öğretmen, Bireyselcilik, Toplulukçuluk.*

RESEARCHING THE PRIMARY EDUCATION CANDIDATE TEACHERS' CULTURAL PERCEPTIONS ACCORDING TO THE CULTURAL LOWER DIMENSIONS

Abstract

In this research,the cultural perceptions of primary education. Candidate teachers are tried to be analysed as individualistic and collectivistic. This study is planned as discriptive based on quantitative research method. In this research, Individualism-Collectivism Scale, adapted by Wasti (2003), was used. Individualism and Collectivism scale internal consistency coefficient is .82, internal consistency coefficient pertaining to the sub-factors are determined for horizontal collectivism is .68, for horizontal individualism is .72, for vertical collectivism is .64, for vertical individualism is .70. Sampling of this research consists of 303. Candidate teachers studying in departments of Social Studies, School Teaching, Science and Maths, in Primary Education department, in Erzincan University. At the result of the acquired datas' analysis, it's concluded that candidate teachers' vertical collectivism and horizontal individualism marks were high. When the literature is reviewed, it's seen that Turkey has a horizontal collectivistic culture. Depending on these results, it's possible to say that Turkey is in a state of flux from traditionalist culture mentality to individualistic culture mentality. It may be stated that,these kinds of changes are usually seen in countries where the culture becomes complex. It can be said so as the level of cultural complexity increases, individualistic tendency also increases.

Key Words: *Culture, Culture Perception, Candidate Teacher*

Giriş

İnsanoğlunun dünya üzerindeki varlığının neticesi olarak açıklanan kültür kavramı binlerce yıllık bir birikimin neticesi olarak karşımıza çıkmaktadır. Geçmişte kalan ve günümüzde varlığını sürdüren kültürleri karşılaştıran antropologlar; bütün kültürlerin paylaştığı ortak noktaların olduğunu belirtmiş olmalarına rağmen (Çavuşoğlu, 2000; Haviland, Prins, Walrath ve Mcbride, 2008; Jamal ve Chapman, 2000), çok çeşitli ve değişik anlamlarda kullanılan kültür kavramı hakkında yüzyıllardır net bir tanım yapılamamıştır (Triandis, Bontempo, Villarel, Asai, & Lucca, 1988, s. 323).

Hofstede (1984), kültürü, bir kategorinin üyelerini bir başka kategoriden ayıran temel bir zihinsel programa, Linton (1945), başkalarıyla paylaşılan ve başkalarına aktarılan öğrenilmiş davranışlar ve bu davranışların sonuçlarına, Kluckhohn (1954), yaşananlarla ilgili anıların saklandığı insan hafızasını, toplumun bütün olarak birikimlerini sakladığı ve geleceğe aktardığı mirası kültüre benzetmektedir. Yapılan tanımlamaların sonucunda ortaya çıkan benzer ifadelerden hareket ederek kültürün insanlar tarafından ortaya çıkarılmış olması, gelecek nesillere aktarılması, başkalarıyla paylaşılması ve davranışı biçimlendirmesi kültür tanımlarında yer alması gereken ortak ifadeler olarak nitelendirilebilir (Triandis, 1994).

Tek bir kültür tanımı ortaya koymada yaşanan bu zorluk bilim insanlarını kültürü tanımlamak yerine, nasıl ve hangi amaçlarla kullanıldığına bakmaya yöneltmiştir (Barker, 2000, 5). Bu durumda kültürün evrenselliği, yerelliği, değişkenliği, işlevselliği, zorunluluğu veya serbestliği, öğretilebilirliği, tarihselliği, imgesel veya simgesel ifadesi, kalıtsallığı, geleneksel veya modern olma durumları tartışılmaya başlanmıştır.

Hofstede (1980), (Akt: Gümüş, 2009), IBM çalışanlarının değer tercihlerini araştırdığı bir araştırmasında 4 farklı kültür boyutundan söz etmiştir. Bunlar; belirsizlikten kaçınma, bireyselcilik, güç uzaklığı (toplulukçuluk) ve erkeksilik"tir. Daha sonraki araştırmalarda bu boyutlardan en çok kullanılanları, bireyselcilik ve toplulukçuluk olmuştur. Bireyselcilik ve toplulukçuluk kültürün alt boyutlarından sadece ikisidir. Bu kavramların anlamları toplumlara ve toplumsal ilişkilere göre değişkenlik gösterir (Gümüş, 2009). Sanayileşme, farklı meslek gruplarının ortaya çıkması, gelir seviyelerindeki iyileşmeler, çalışma koşullarındaki rahatlama, demokrasi bilincinin gelişmesi, insanların kendilerine ayırabildikleri zamanın artması, kısaca yaşam koşulları ve toplumsal gereksinimlerdeki farklılaşmalar birçok bireyselcilik ve toplulukçuluk çeşidinin ortaya çıkmasına neden olmuştur (Realo ve ark. 1997). Bilim insanları bireyselciliği, modern kültür değerleriyle, toplulukçuluğu ise geleneksel kültür değerleriyle açıklamaktadır. Bu ise kültürel değişim sürecinin varlığını ve ne kadar sancılı olduğunu gösteren bir açıklamadır (Haviland ve diğ. 2008). Bireyselci kültürlerde, birey özerktir ve içinde yaşadığı topluluktan bağımsızdır, kendi amaçları grubunun hedeflerinden daha önemlidir ve grubun

normlarına göre değil kendi istek ve tutumlarına göre davranır. Ayrıca bu kişiler toplumca tanınma, haz ve başarı değerlerinin peşindedir (Hogg ve Vaughan, 2007). Toplulukçu kültürlerdeyse, birey daha empatik, başkalarını da düşünen(Church ve Lonner, 1998), birlikte yaşadığı topluluğa bağımlı olan; topluluğun amaçlarını önemseyen, davranışlarını topluluğun normlarına göre ayarlayan, toplulukla uyumlu, işbirliğine, sosyal desteğe, eşitliğe ve doğruluğa eğimli bireydir. (Bontempo, Lobel ve Triandis, 1990; Hogg ve Vaughan, 2007; Mills ve Clark, 1982).

Ayrıca, kültürün bireysel ve toplulukçu olarak da nitelendirilmesinde kültürün karmaşıklığı da bir etken olmuştur. Bireyselci kültürlerdeki bireyselcilik düzeyi kültürün karmaşıklığıyla doğru orantılı olarak artmaktadır (Triandis, 1994, 1995), ki buradan kültürlerin karmaşıklık açısından farklılaştıkları sonucu ortaya çıkar (Chick, 1997). Buna göre, kültürün karmaşıklık düzeyi arttıkça bireyselci eğilim de artar (Gümüş, 2009).

Bu kavramların ölçümü her zaman sorunlu olmuş, birçok yöntem geliştirilmiş ancak ortak bir noktaya varılamamıştır. Bireyselcilik ve toplulukçuluk kavramlarının ölçülebilmesi için birçok yöntem denenmiş olmasına rağmen istenilen sonuç elde edilememiştir. Gelen eleştiriler neticesinde Triandis (1995) ve Singelis, Triandis, Bhawuk & Gelfand (1995) bireyselcilik-toplulukçuluk boyutuna onu dik olarak kesen bir boyut daha eklemişlerdir. Bireyselcilik ve toplulukçuluk kavramlarını yatay ve dikey olarak kesen iki boyutun eklenmesiyle dört ayrı tür kültür ortaya çıkmaktadır. Bunlar, bireylerin arzu ettikleri her şeyi en iyi biçimde yapmaya çalıştıkları dikey-bireyselci (Örn. İngiltere), bireylerin gruplarındaki normlara uyma mecburiyeti ve kendilerini gruplarına adamaya hazır oldukları dikey toplulukçu (Örn. Japonya), bireylerin özgürce her istediklerini gerçekleştirebildiği yatay bireyselci (Örn. İsveç) ve bireylerin kendi beklentilerinin gruplarıyla adeta bütünleştiği yatay-toplulukçu (Örn. Çin) kültürlerdir. Bu dört grubun özellikleri ayrıca Singelis ve ark. (1995) tarafından kısaca söyle özetlenmiştir; yatay bireyselciler bağımsız ve eşit konumda, dikey bireyselciler bağımsız ve farklı konumda, yatay toplulukçular bağımlı ve eşit konumda ve dikey toplulukçular da bağımlı ve farklı konumda olmayı isteyen ve kabul eden bireylerdir. Türkiye bu kültür alt boyutlarından dikey toplulukçu gruba dâhil edilmiştir (Gümüş, 2009).

Yöntem

Bu araştırma nicel araştırma yöntemi doğrultusunda betimsel araştırma deseni kullanılarak hazırlanmıştır.

Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın örneklemini Erzincan Üniversitesi, İlköğretim Bölümünde öğrenim görmekte olan Sosyal Bilgiler öğretmenliği, Sınıf öğretmenliği, Fen Bilgisi öğretmenliği ve Matematik Öğretmenliğinden 303 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının 178'ini kız, 125'ini ise erkek bireyler

oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan öğretmen adayları her sınıf düzeyinden tesadüfî örnekleme yöntemi kullanılarak seçilmiştir.

Tablo 1. *Araştırma örneklemine ilişkin dağılım*

N	Sosyal	Sınıf	Fen	Matematik	Toplam
Kız	25	45	63	45	178
Erkek	45	32	26	22	125
Toplam	**70**	**77**	**89**	**67**	**303**

Veri Toplama Araçları

Kültür boyutları Wasti (2003) tarafından uyarlaması yapılan Bireyselcilik-Toplulukçuluk Ölçeği (BTÖ) yardımıyla ölçülmüştür. Wasti (2003) tarafından dilimize uyarlanmış ve güvenirlik çalışması yapılmıştır.

Bu araştırmada ise; Bireyselcilik ve Toplulukçuluk ölçeği iç tutarlılık katsayısı .82, alt faktörlere ait iç tutarlılık katsayıları ise; yatay toplulukçuluk için .68, yatay bireyselcilik için .72, dikey toplulukçuluk için .64, dikey bireyselcilik için .70 olarak tespit edilmiştir.

Bu veriler ışığında kullanılan ölçeğin veri elde etme noktasında güvenilir olduğu söylenebilir.

5'li likert tipi olarak hazırlanan ölçeği oluşturan alt faktörler;

1. Faktör: Yatay Toplulukçu: 9 Madde (9-45 puan aralığı)
2. Faktör: Yatay Bireyselci: 10 Madde (10-50 puan aralığı)
3. Faktör: Dikey Toplulukçu: 10 Madde (10-50 puan aralığı)
4. Faktör: Dikey Bireyselci: 8 Madde (8-40 puan aralığı)

Verilerin Analizi

Bireyselcilik-Toplulukçuluk Ölçeğinden elde edilen verilere ait ortalama ve standart sapma değerleri, istatistik paket programı kullanılarak her bir faktör için ayrı ayrı belirlendi. Cinsiyetlerine göre kültür algılarının karşılaştırılmasında verilerin normal dağılım göstermelerinden dolayı Independent Student T testi kullanıldı.

Bulgular ve Yorum

Tablo 2. *Öğretmen adaylarının "yatay toplulukçu" kültür boyutuna yönelik madde ve genel ortalama puanları*

1. Faktör: Yatay Toplulukçu	**N**	**X**	**SS**
s1 Benim mutluluğum çevremdekilerin mutluluğuna çok bağlıdır.	303	3,75	1,11
s5 Yakın çevremdekilerin birbiriyle uyumunu muhafaza etmek benim için önemlidir.	303	4,02	,89
s7 Komşularımla ufak tefek şeyleri paylaşmak hoşuma gider	303	4,27	,82
s8 İş arkadaşlarımın iyiliği benim için önemlidir.	303	4,32	,75

s10 İş arkadaşlarımdan biri ödül kazansa gurur duyarım.	303	4,17	,79
s24 Bir karar vermeden önce yakın arkadaşlara danışıp onların fikirlerini almak önemlidir.	303	3,99	,86
s25 Maddi güçlük içinde olan bir akrabama imkânlarım ölçüsünde yardım ederim.	303	4,39	,79
s29 Başkalarıyla işbirliği yaptığım zaman kendimi iyi hissederim.	303	3,95	,87
s33 Benim için zevk başkalarıyla vakit geçirmektir.	303	3,29	1,29
Toplam	**303**	**36,15**	**4,28**

Tablo 2'de öğretmen adaylarının yatay toplulukçu boyutuna yönelik genel ortalama puanlarının 36,15 ± 4,28 olduğu görülmektedir. Tablo 2'den anlaşılan şudur ki bu kategorideki maddelere cevap veren öğretmen adayları genelde uyumlu ve birlikte çalışmaya yatkındır. Ancak öğretmen adaylarının bu uyum ve işbirliğinin belirli konularda ve belirli bir seviyede olmasını istedikleri söylenebilir.

Tablo 3. *Öğretmen adaylarının "yatay bireyselci" kültür boyutuna yönelik madde ve genel ortalama puanları*

2. Faktör: Yatay Bireyselci	**N**	**X**	**SS**
s11 Özgün bir birey olmak benim için önemlidir	303	4,55	,70
s13 Çoğu zaman kendi bildiğim gibi yaşarım.	303	3,87	1,04
s15 Başkalarına güvenmektense kendime güvenirim.	303	3,56	1,22
s18 Başkalarından bağımsız bireysel kimliğim benim için çok önemlidir.	303	4,24	,92
s20 Bireysel kimliğim benim için çok önemlidir.	303	4,53	,67
s21 Ben başkalarından ayrı özgün bir bireyim.	303	4,02	1,05
s23 Kendine özgü ve başkalarından farklı olmaktan hoşlanırım.	303	4,32	,84
s27 İnsan hayatını başkalarından bağımsız olarak yaşamalıdır	303	2,89	1,29
s31 İnsanlarla açık ve dosdoğru konuşmayı tercih ederim.	303	4,39	,79
s35 Eğer başarılı oluyorsam bu benim yeteneklerim sayesindedir.	303	3,44	1,08
Toplam	**303**	**39,81**	**5,07**

Tablo 3'te öğretmen adaylarının yatay bireyselci boyutuna yönelik genel ortalama puanlarının 39,81 ± 5,07 olduğu görülmektedir. Tablo 3 incelendiğinde, dikey toplulukçu kültür modeline uyduğu söylenen Türk örneklemin yatay bireyselci puanının da yüksek çıktığı görülmektedir. Başarı, kimlik ve bireysellikle ilgili maddelere öğretmen adaylarının oldukça net cevaplar verdiği görülmekle birlikte, yatay bireyselci kültür boyutuna ait puanların yüksek çıkmasının aslında birçok sebebi olabilir.

Tablo 4. *Öğretmen adaylarının "dikey toplulukçu" kültür boyutuna yönelik madde ve genel ortalama puanları*

3. Faktör: Dikey Toplulukçu	**N**	**X**	**SS**
s3 Yakın çevrem için kişisel çıkarlarımdan fedakârlık ederim.	303	3,99	1,05
s14 Yakın çevremin kararlarına saygı göstermek benim için önemlidir.	303	4,31	,68
s16 Ne fedakârlık gerekirse gereksin aile bireyleri birbirlerine kenetlenmelidir.	303	4,69	,58
s17 Anne-baba ve çocuklar mümkün olduğu kadar birlikte kalmalıdırlar.	303	4,41	,93
s19 Kendi isteklerimden fedakârlık yapmak gerekse de aileme bakmak benim görevimdir.	303	4,63	,69
s22 Yakın çevremde çoğunluğun isteklerine saygı gösteririm.	303	4,02	,92
s28 Çok hoşuma giden bir şeyden ailem onaylamazsa vazgeçerim.	303	3,36	1,15
s32 Çocuklara vazifenin eğlenceden önce geldiği öğretilmelidir	303	3,77	1,14
s36 Yakın çevremle fikir ayrılığına düşmekten hiç hoşlanmam.	303	3,49	1,18
s37 Ailemi memnun edecek şeyleri nefret etsem de yaparım.	303	3,16	1,25
Toplam	**303**	**39,83**	**4,59**

Tablo 4'te öğretmen adaylarının dikey toplulukçu boyutuna yönelik genel ortalama puanlarının 39,83 ± 4,59 olduğu görülmektedir. Tablo 4 incelendiğinde öğretmen adaylarının dikey toplulukçu puanlarının diğer kültür alt boyutlarına göre en yüksek ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. Bu sonuç literatür bilgileriyle örtüşmekle birlikte geleneksel kültür anlayışımızın da devam ettiği yönünde bir sonuca varmamızda küçük de olsa bir veri sağlamaktadır. Öğretmen adaylarının özellikle aile ve yakın çevre konularındaki maddelerde *geleneksel* bakış açılarının oldukça net olduğu söylenebilir.

Tablo 5. *Öğretmen adaylarının "dikey bireyselci" kültür boyutuna yönelik madde ve genel ortalama puanları*

4. Faktör: Dikey Bireyselci	**N**	**X**	**SS**
s2 Kazanmak her şeydir	303	2,74	1,24
s4 Başkaları benden daha başarılı olduğunda rahatsız olurum.	303	2,45	1,25
s6 İşimi başkalarından daha iyi yapmak benim için önemlidir.	303	3,98	1,06
s9 Rekabet doğanın kanunudur.	303	3,77	1,22
s12 Başkası benden daha başarılı olduğu zaman kendimi gergin ve kamçılanmış hissederim.	303	2,59	1,29
s26 Rekabet olmadan iyi bir toplum düzeni kurulamaz.	303	3,17	1,36
s30 Başkalarıyla rekabet edebileceğim ortamlarda çalışmak	303	3,44	1,16

hoşuma gider.			
s34 Başarı hayattaki en önemli şeydir.	303	3,13	1,26
Toplam	**303**	**25,28**	**5,67**

Tablo 5'te öğretmen adaylarının dikey bireyselci boyutuna yönelik genel ortalama puanlarının 25,28 ± 5,67 olduğu görülmektedir. Tablo 5 incelendiğinde öğretmen adaylarının en az katılım gösterdikleri kültür boyutunun dikey bireyselci kültür olduğu görülmektedir. Ancak maddelere verilen ortalama puanlar incelendiğinde öğretmen adaylarının dikey bireyselci kültür boyutunu reddeden bir düşüncede olmadıkları görülmektedir. Öğretmen adaylarının bu konudaki düşüncelerinde daha çok bir kararsızlık içinde oldukları sonucuna varılabilir. Bu durum, kültürel değişimin toplumlarda yaratmış olduğu kültürel karmaşa ile açıklanmaktadır. Kültürün karmaşıklığı arttıkça kültüre yüklenen anlamın da bireyselleştiği ifade edilmektedir (Triandis, 1994; Chick, 1997).

Tablo 6. *Öğretmen adaylarının kültür algılarının cinsiyetlerine göre karşılaştırılması*

Faktör	Cinsiyet	N	X	SS	t	P
Yatay Toplulukçu	Kız	178	35,97	4,05	-,868	,386
	Erkek	125	36,40	4,59		
Yatay Bireyselci	Kız	178	39,96	5,07	,636	,526
	Erkek	125	39,58	5,09		
Dikey Toplulukçu	Kız	178	39,81	4,37	-,103	,918
	Erkek	125	39,86	4,90		
Dikey Bireyselci	Kız	178	24,94	5,90	-1,222	,223
	Erkek	125	25,75	5,31		

Tablo 6'da cinsiyetler yönünden faktörlerin toplam puanları karşılaştırıldığında gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark görülmemektedir. Bu durum, araştırmaya katılan örneklemin kültüre bakış açılarının cinsiyet açısından bir farklılık göstermediğinin sonucu olduğu gibi kültür kavramının ortak duygu, düşünce ve eğilimlerin ürünü olduğunu da tekrar eden bir veri olarak değerlendirilebilir.

Sonuç ve Öneriler

Bu araştırmada, öğretmen adaylarının kültür algıları, kültür alt boyutlarına göre incelenmiştir. Araştırmanın amacı öğretmen adaylarının bireyselci ve toplulukçu kültür boyutlarına yüklediği anlamı ortaya koymaktır. Bu bağlamda araştırma verilerinden hareketle öğretmen adaylarının dikey toplulukçu puanlarının yüksek olduğu sonucuna varılmıştır. Bu sonuç öğretmen adaylarının geleneksel kültür anlayışına bağlı bir kültür algısına sahip olduklarının göstergesidir. Öğretmen yetiştirme programları incelendiğinde kültür kavramının öğretim programlarında ciddi olarak ele alındığı, öğretmenlerin ise kültürün aktarıcısı bireyler olarak

görüldüğü aşikârdır. Eğitim fakültelerinde verilen eğitimin öğretmen adaylarını kültür konusunda toplulukçu bir düşünceye daha yatkın hale getirdiği de söylenebilir. Ancak öğretmen adaylarının yatay bireyselci kültür algılarının da yüksek olduğu görülmüştür. Bu duruma neden olarak, toplumsal anlamda meydana gelen kültür değişimleri gösterilebilir. Bu değişimler sosyal, siyasal, ekonomik ve teknolojik anlamdaki dinamiklerde meydana gelmektedir. Bu dinamiklerde meydana gelen değişimlere toplumun vermiş olduğu tepkinin şekli, aslında kültürel değişim sürecinin kültür algısında yaratmış olduğu farklılaşmadır. Türkiye toplulukçu kültürler içerisinde gösterilmiş olmasına rağmen son dönemdeki çalışmalar Türkiye'yi bireyselci veya toplulukçu olarak nitelendiremeyeceğimizi de göstermektedir (Özyer, Orhan, & Orhan, 2012). Triandis (1995), aynı kültür içerisinde farklı kültürel eğilimlerin varlığından bahsetmiş, İmamoğlu ve Aygün ise (2004) hızlı bir geçiş sürecindeki ülkelerde bu ayrımın yapılmasının mümkün olmadığını belirtmişlerdir. Benzer bir sonuç ise Göregenli'nin (1995) çalışması neticesinde elde edilmiştir. Göregenli Türk toplumunu bireyselci veya toplulukçu olarak sınıflandırmanın doğru olmayacağını ifade etmiştir. Wasti ve Erdil'in (2007), çalışmalarında da Türk örneklemin yatay toplulukculuk, dikey toplulukculuk ve yatay bireycilik boyutlarını destekleyen puanlara sahip olduğu görülmüştür.

Bu çalışmanın örneklemini oluşturan öğretmen adaylarının düşüncelerinden hareketle kültürel bir değişimden bahsetmemize zemin hazırlayan farklı veriler bulunmaktadır. Bireyselci kültürü temsil eden yatay bireyselci boyutta öğretmen adaylarının ortalama puanlarının, dikey toplulukçu boyut puanlarına çok yakın olduğu görülmektedir. Bu durum aslında öğretmen adaylarının bireyselci kültür özelliklerine de olumlu baktıklarının göstergesi olabilir. Bu durumu destekler bir diğer veri ise dikey bireyselci kültür boyutundan alınan puanlardır. Öğretmen adaylarının bu boyuta ilişkin puanları incelendiğinde ise gevşek kültür olarak adlandırılan bireyselci kültürü net olarak reddetmedikleri görülmektedir. Bu boyuta ait puanlar genel olarak kararsızım aralığında toplanmıştır. Gümüş'ün (2009) çalışmasında bireyselci veya toplulukçu kültürler içerisinde alt boyutlarda farklılaşma olabileceği ifade edilmiştir. Kültürün karmaşıklaşması bu durumun nedeni olarak gösterilmiştir.

Öğretmen adaylarının, özellikle aile ve yakın çevre konusundaki geleneksel düşünce anlayışını devam ettirdikleri görülmektedir. Ancak başarı, işbirliği, mükemmellik ve kimlik gibi konular üzerinde alınacak kararlarda bireyselci kültür algısının etkili olduğu söylenebilir. Geleneksel kültürlerde başarı, kimlik ve mükemmeliyetçilik aslında toplumsal olarak algılanan ve toplumla doğrudan ilişkilendirilen konular olmasına rağmen, öğretmen adayları bu konulardaki kararların toplumla çok alakalı olmadığını düşünmektedirler. Kağıtçıbaşı'nın (2007) bu konuda yapmış olduğu çalışmada; iç gruba olan aidiyet ve bağlılığın duygusal bağlamda devam ettiğini ancak başarı, mükemmellik gibi konularda bireylerin grup veya topluluk düşüncelerinden uzaklaştığını ifade etmesi de bu çalışmanın sonuçlarıyla tutarlılık göstermektedir. Bu ifadelerimizi destekleyebilecek bir diğer

veri ise bireyselci ya da toplulukçu kültüre verilen anlamın cinsiyet açısından da farklılaşmadığıdır. Bayan ve erkek öğretmen adaylarının düşüncelerinin kültür alt boyutlarının tamamında benzer olduğu görülmektedir.

Kültüre yüklenen anlam aslında toplumların yaşamlarına yükledikleri anlamla paralellik göstermektedir. Bu sebeple kültür araştırmalarının sürekliliği ve araştırmalara katılan örneklem gruplarının çeşitliliği bu konuda bizlere daha fazla bilgi verme imkânı sağlayabilir. Birçok önemli olayın (siyasal, sosyal, ekonomik) anlaşılması ve açıklığa kavuşturulması aslında toplumsal kararın neticesinde gerçekleşir. Kültür üzerinde yapılan çalışmaların sağlıklı sonuçlar vermesi araştırmalardaki sürekliliğe ve araştırma senaryolarındaki çeşitliliğe bağlıdır. Bu sebeple bu araştırmanın kültüre yüklenen anlam açısından çok küçük bir fikir verebileceği düşünülmektedir. Kültürün ölçümlenmesi üzerine yapılacak bundan sonraki çalışmalarda; örneklem grubunun tüm toplumu temsil edebilmesi, kültürün birey düzeyinde de ele alınabilmesi, kültürü oluşturduğunu düşündüğümüz tüm değişkenlerin ayrıntılı olarak betimlenmesi tavsiye edilebilir.

Kaynakça

Barker, C. (2000). *Cultural Studies: Theory and Practice.* London: Sage.

Bontempo, R., Lobel, S., & Triandis, H.C. (1990). Compliance and value internalization in brazil and the u.s.: Effects of allocentrism and anonymity. *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 21, 200-213.

Chick, G. (1997). Cultural complexity: The concept and its measurement. *Cross-Cultural Research***,** 31, 275-307.

Church, A. T., & Lonner, W. J. (1998). The cross-cultural perspective in the study of personality: Rationale and current research. *Journal of Cross Cultural Psychology*, 29, 32-62.

Çavuşoğlu, N. (2000). Cultural identity: a "minority question"?. *İ.Ü.Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergis*i, No:23.

Gümüş, D. Özlem, (2009) *Kültür değerler, kişilik ve siyasal ideoloji arasındaki ilişkiler: kültürlerarası bir karşılaştırma (Türkiye ve ABD),* Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sosyal Psikoloji ABD, Yayımlanmamış Doktora Tezi, Ankara.

Göregenli, M. 1995. Kültürümüz açısından bireycilik – toplulukculuk eğilimleri: Bir baslangıc calısması. *Türk Psikoloji Dergisi*, 10 (35): 1-14.

Hawiland, A. W., Prins, E.L. H., Walrath, D. and Mcbride, B. (2008). *Kültürel antropoloji*. (Çev. İ. Deniz Erguvan Sarıoğlu). İstanbul: Kaknüs Yayınları (Orijinal çalışma basım tarihi, 1980).

Hogg, M. A., & Vaughan, G. M. (2006). *Sosyal Psikoloji*. Çev: İbrahim Yıldız-Aydın Gelmez. 1. Baskı. Ütopya Yayınevi. Ankara.

Hofstede, G. (1980). *Culture's consequences: International differences in work-related values.* Beverly Hills, CA: Sage.

Hofstede, G. (1984). National cultures and corporate cultures. L. A. Samovar & R. E. Porter (Eds.). Communication between cultures (içinde). Belmont, Ca: Wadsworth.

Jamal, A. and Chapman, M. (2000). Acculturation and inter-ethnic consumer perceptions: can you feel what we feel?. *Journal of Marketing Management*, 16, 365–91.

İmamoğlu, E. O. ve Karakitapoğlu-Aygun, Z. (2004). Self-construals and values in different cultural and socioeconomic contexts. Genetic*, Social and General Psychology Monographs, 130 (4): 277-306.*

Kağıtçıbaşı, Ç. (2007). Kültürel Psikoloji: Kültür Bağlamında İnsan ve Aile. 3. Baskı. İstanbul: Evrim Yayınevi.

Kluckhohn, K. (1954). *Culture and behavior*. (Ed.: In G. Lindzey.), *Handbook of Social Psychology***.** Cambridge, MA: Addison-Wesley: 2, s. 921-976.

Linton, R. (1945). T*he cultural background of personality*. New York.

Mills, J., & Clark, M. S. (1982). *Exchange and communal relationships. (Ed.: L. Wheeler), Review of Personality and Social Psychology*, Beverly Hills, CA: 3, s. 121-144.

Realo, A., Allik, J., & Vadi, M. (1997). The hierarchical structure of collectivism. *Journal of Research in Personality.* 31, 93-116.

Özyer, K., Orhan, U., & Orhan, D. D. (2012). Sağlık Sektöründe Çalışanların Demografik Özellikleri, Kişilik Özellikleri ve Kültürel Değerleri Üzerine Bir Çoklu Durum Çalışması. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(19):177-189.

Singelis, T. M., Triandis, H. C., Bhawuk, D. S., & Gelfand, M. (1995). Horizontal and vertical dimensions of individualism and collecitivism: A theoretical and measurement refinement. C*ross-Cultural Research,* 29, 240-275.

Triandis, H. C. (1994). *Culture and social behavior,* New York: McGraw- Hill.

Triandis, H. C. (1995). *Individualism and collectivism,* Boulder, CO: Westview.

Triandis, H.C., Bontempo, R., Villareal, M.J., Asai, M., & Lucca, N. (1988). Individualism and collectivism: Cross-cultural perspectives on self-in group relationships. *Journal of Personality And Social Psychology,* 54, 323-338.

Wasti, S. A. (2003). The influence of cultural values onantecedents of organizational commitment: An individual-level analysis. *Applied Psychology: An international Review*, 52 (4), 533-554.

Wasti S. A. & Erdil, S. E. (2007). Bireycilik ve toplulukçuluk değerlerinin ölçülmesi: SCS ve INDCOL ölçeklerinin Türkçe geçerlemesi. *Yönetim Araştırmaları Dergisi*, 7, 39-66.